

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Etyka w dyskursie publicznym (Konwersatorium), PG_00141429						
Kierunek studiów	Filologia polska (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027			
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych			
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji		na uczelni			
Rok studiów	1	Język wykładowy		polski			
Semestr studiów	2	Liczba punktów ECTS		1.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia		zaliczenie			
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Filologii Polskiej -> Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Magdalena Horodecka				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	15.0	0.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		1.0		9.0	25
Cel przedmiotu	Przedmiot jest poświęcony podstawowym zagadnieniom etyki w pracy dziennikarza i publicysty. Celem zajęć będzie przygotowanie studenta do świadomego i odpowiedzialnego diagnozowania zjawisk kulturowych i społecznych oraz do rozwiązywania problemów etycznych, jakie wiążą się ze współpracą z mediami.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FPL3_K03] Rzetelnie, z zaangażowaniem realizuje zadania zawodowe zgodnie z właściwym danej profesji kodeksem etycznym.	Student: zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się i rozwoju zawodowego (K_K03); jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska (K_K03); samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze (K_K04).	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK5] realizacja zadania problemowego
	[FPL3_W12] Ma rozszerzoną wiedzę literaturoznawczą i językoznawczą z zakresu wybranej specjalności, pozwalającą na rozumienie zjawisk współczesnej kultury i etyczne działanie w ramach wybranej specjalności.	student ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu etyki w kształtowaniu wiedzy o pracy dziennikarza i publicysty; ma orientację w powiązaniach etyki z innymi obszarami humanistyki oraz wybranymi obszarami nauk społecznych, nauk o sztuce, historią, psychologią; zna podstawową terminologię związaną z etyką i definiuje jej najważniejsze problemy; ma uporządkowaną wiedzę ogólną dotyczącą metodologii badań kulturowych oraz ich tendencji rozwojowych.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
Treści przedmiotu	[FPL3_U08] Potrafi planować i organizować pracę w zespole oraz wykorzystać różne metody i formy pracy w metodologii literaturoznawczej i językoznawczej związane z wybraną specjalnością.	Student: potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych (korzysta z tradycyjnych i nowoczesnych źródeł tekstów literackich i filozoficznych); umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego; posiada umiejętności merytorycznego uzasadnienia swoich tez interpretacyjnych z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków; formuluje w mowie i piśmie tezy interpretacyjne oraz podstawowe problemy teoretyczne, wykorzystując właściwą terminologię; posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych w języku polskim o różnej formie, celu, objętości i stylu, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł; posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych oraz źródeł.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna
	socjotechnika i jej mechanizmy (perswazja, sugestia, manipulacja), dyskurs propagandy (historia i współczesność), mowa nienawiści (sfery funkcjonowania, ukryte i jawne sfery przemocy werbalnej, środki agresji słownej), strategie przemocy symbolicznej od wykluczania do dehumanizacji (piętno, mechanizm kozła ofiarnego, maszyna antropologiczna), Konflikt a przemoc widzenia (dyskurs nadzoru, dyskurs konfliktu, przemoc patrzenia a przyjemność oglądania, psychologia widzenia), dylematy poprawności politycznej, dyskursy przeciw przemocy.		
	Podstawowa wiedza o warsztacie dziennikarskim.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Zadania cząstkowe i projekt końcowy	51.0%	50.0%
	Obecność	70.0%	50.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Prowadzący zastrzega sobie prawo do zmiany listy lektur:
		• G. Agamben, Otwarte (fragmenty), przeł. P. Mościcki, Krytyka Polityczna 2008, nr 15. • S. Barańczak, Słowo - perswazja - kultura masowa, Twórczość, 1975, nr 7. • J. Bartmiński, Cóż to jest prawda? Kryzys wiarygodności słowa we współczesnym dyskursie publicznym, w: Bariery i pomosty w komunikacji językowej Polaków, red. J. Bartmiński i U. Majer-Baranowska, Lublin 2005. • M. Bilewicz, M. Wiśniewski, M. Kofta, Polski sondaż uprzedzeń, Warszawa 2009. • J. Bralczyk, O języku polskiej propagandy politycznej lat siedemdziesiątych, Warszawa 2001. • J. Butler, Walczące słowa. Mowa nienawiści i polityka performatywu, tłum. A. Ostolski, Warszawa 2010. • A. Cegiela, Czym jest mowa nienawiści?, Poradnik Językowy 2014, z. 1. • A. Cegiela, Słowa i ludzie. Wprowadzenie do etyki słowa, Warszawa 2014. • Dobro w mediach, red. A. Baczyński, M. Drożdż, Tarnów 2012. • M. Głowiński, Nowomowa po polsku, Warszawa 1990. • E. Goffman, Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości, tłum. A. Dzierżyńska, J. Tokarska-Bakir, Gdańsk 2005. • R. Girard, Sacrum i przemoc, Poznań 1993. • M. L. Grochowska, Wojna, czyli pora na widowisko, Dialog 2003, nr 9. • J. Hartman, Krytyka poprawności (Arystokracja ducha a poprawność polityczna), Przegląd Publiczny 2003, nr 60. • J. Jarzębski, Na rynku wartości, Wrocław 2009. • M. Kochan, Przyklejanie etykietek, czyli o negatywnym określaniu przeciwnika, Język a Kultura 1994, t. 11. • S. Kowalski S., M. Tulli, Zamiast procesu. Raport o mowie nienawiści, Warszawa 2003 • L. Mulvey, Przyjemność wzrokowa a kino narracyjne, w: Panorama współczesnej myśli filmowej, red. A. Helman, Kraków 1992. • M. Moskalewicz, Murzynek Bambo czarny, wesoły Próba postkolonialnej interpretacji tekstu, Teksty Drugie, 2005, nr 1-2 • B. Sobczak, Informowanie (nie)etyczne. O etyce dziennikarskiej i manipulacji w mediach, w: Retoryka i etyka, red. B. Sobczak, H. Zgólkowa, Poznań 2009. • A. Szahaj, E pluribus unum? Dylematy wielokulturowości i politycznej poprawności, Kraków 2004 lub A. Szahaj, Poprawność polityczna i jej praktyki, Przegląd Polityczny 2003, nr 60.

	Uzupełniająca lista lektur	• J. Bartmiński, Stereotypy mieszkają w języku. Studia etnolingwistyczne, Lublin 2009. • J. Baudrillard, Przejrzystość zła, przeł. S. Królak, Warszawa 2009. • Z. Bauer Z., Polskie fora internetowe. Przykład mowy nienawiści czy mowy agresji?, w: Komunikowanie (się) w mediach elektronicznych. Język, edukacja, semiotyka, red. M. Filiciak, G. Ptaszek, Warszawa 2009. • S. Sontag, O fotografii, przeł. S. Magała, Kraków 2009. • B. Bolechów, Terroryzm. Aktorzy, statysci, widownie, Warszawa 2009. • P. Bourdieu, Przemoc symboliczna, w: P. Sztompka, Socjologia lektury, Warszawa 2009. • J. Bralczyk, J., Język na sprzedaż, Warszawa 1998. • A. Cegiela, Słowa niebezpieczne i niepożądane w przestrzeni społecznej. Etyka a poprawność polityczna, Poradnik językowy 2013, z. 10. • R. Cialdini, Wywieranie wpływu na ludzi. Teorie i praktyka, Gdańsk 1995. • M. Foucault, Panoptyzm, w: Nadzorować i karać, 1993. • M. Głowiński, Nowomowa i ciągi dalsze. Szkice dawne i nowe, Kraków 2009. • E. Goffman, Analiza ramowa: esej z organizacji doświadczenia, tłum. S. Burdziej, Kraków 2013. • I. Kamińska-Szmaj, Propaganda, perswazja, manipulacja próba uporządkowania pojęć, w: Manipulacja w języku, red. P. Krzyżanowski, P. Nowak, Lublin 2004. • L. Kolankiewicz, Notatki po spektaklu. Wojna w Zatoce, Dialog 1991, nr 7. • M. Peisert, Formy i funkcje agresji werbalnej. Próba typologii, Wrocław 2004. • G. Ch. Spivak, Czy podporządkowani Inni mogą przemówić?, tłum. E. Majewska, Krytyka Polityczna 2011. • P. Znyk, Propaganda - współczesne oblicza, Łódź 2011.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Analiza przypadków i lektur w obrębie zadań: socjotechnika i jej mechanizmy (perswazja, sugestia, manipulacja), dyskurs propagandy (historia i współczesność), mowa nienawiści (sfery funkcjonowania, ukryte i jawne sfery przemocy werbalnej, środki agresji słownej), strategie przemocy symbolicznej od wykluczania do dehumanizacji (piętno, mechanizm kozła ofiarnego, maszyna antropologiczna),	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.